

18. A számla, nyugta kibocsátásának alapvető szabályai 2013.

A számlázásra vonatkozó előírásokat meghatározóan az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvény (a továbbiakban: Áfa tv.), valamint az e törvény felhatalmazása alapján kiadott rendeletek tartalmazzák.¹

1. Számlaadási kötelezettség

Az áfa adóalany az Áfa tv. számlázásra vonatkozó általános szabálya szerint köteles számlát kibocsátani a belföldön és ellenérték fejében teljesített termékértékesítéséről, szolgáltatásnyújtásáról a termék beszerzője, a szolgáltatás igénybevevője részére² (ha az tőle eltérő más személy, vagy szervezet). Az Áfa tv-ben meghatározott számlaadási kötelezettség ennek megfelelően az ügylet teljesítéséhez (és nem a termék beszerzőjének, szolgáltatás igénybevevőjének a fizetési kötelezettségéhez) kapcsolódik. Az Áfa tv-ben meghatározott számlaadási kötelezettség nem terjed ki az olyan esetekre, amelyek az Áfa tv. alkalmazásában nem minősülnek adóalany által teljesített termékértékesítésnek, szolgáltatásnyújtásnak, így nem kell számlát kibocsátani például az Áfa tv. 7. §-a szerinti közhatalmi tevékenységről, a kártérítés fizetési kötelezettségéről, az értékesített készpénz-helyettesítő fizetési eszközről/ pénz helyettesítő eszközről (pl. ajándék utalványról), a bíróság által megítélt perköltségről (stb.). Az Áfa tv. eltérő rendelkezése hiányában ugyanakkor a számlaadási kötelezettség azokra az esetekre is kiterjed, amelyek ingyenesek, azonban az Áfa tv. alkalmazásában ellenérték fejében teljesített termékértékesítésnek, szolgáltatásnyújtásnak minősülnek, azzal, hogy a számlaadási kötelezettség természetesen ezekben az esetekben is csak akkor terheli az adóalanyt, ha a termék beszerzője, szolgáltatás igénybevevője az adóalanytól eltérő személy, szervezet.

Figyelemmel arra, hogy az előleg átvételekor/jóváírásakor adófizetési kötelezettség keletkezik, a számlaadási kötelezettség a termékértékesítés, szolgáltatásnyújtás mellett kiterjed az azok ellenértékébe beszámítható, kapott **előlegre** is.³ Az előlegfizetéshez kapcsolódó számlaadási kötelezettség a (nem jogi személy) nem adóalany által fizetett előleg tekintetében nem általános. A (nem jogi személy) nem adóalany által fizetett előlegről nem kell számlát kibocsátani abban az esetben, ha az előleg összege (mely adót is tartalmaz) 900 ezer forintnál kevesebb, és a termék vevője, szolgáltatás igénybevevője az előlegről nem kér számlát. Az előleghez kapcsolódó számlaadási kötelezettség nem terjed ki továbbá az adómentes Közösségen belüli termékértékesítés ellenértékébe beszámító előlegre.⁴ A kapott előlegről kibocsátott számlában annak a termékértékesítésnek, szolgáltatásnyújtásnak az adatait kell szerepeltetni, amelynek az ellenértékébe az előleg beszámítható.⁵

¹Az elektronikus számlával kapcsolatos egyes rendelkezésekről szóló 46/2007. (XII. 29.) PM rendelet, valamint a számla, egyszerűsített számla és nyugta adóigazgatási azonosításáról, valamint a nyugta adását biztosító pénztárgép és taxaméter alkalmazásáról szóló 24/1995. (XI. 22.) PM rendelet azzal, hogy az Áfa tv. 2013. január elsejétől hatályos 260. § (1) bekezdés c)-i) pontjaiban szereplő felhatalmazások alapján 2013. év folyamán új NGM rendeletek hatálybalépése várható.

²Áfa tv. 159. § (1) bekezdés.

³Áfa tv. 159. § (2) bekezdés a)-b) pontjai

⁴Áfa tv. 159. § (4) bekezdés

⁵Áfa tv. 159. § (3) bekezdés

A számlaadási kötelezettség az adóalany által belföldön teljesített termékértékesítés, szolgáltatásnyújtás mellett, a következő, **belföldön kívül teljesített termékértékesítésekre, szolgáltatásnyújtásokra** is kiterjed:

- az Európai Közösség (továbbiakban: Közösség) másik tagállamában teljesített olyan termékértékesítésre, szolgáltatásnyújtásra, amely után a termék vevője, szolgáltatás igénybevevője az adófizetésre kötelezett, feltéve, hogy az adóalanynak az ügylet teljesítésével legközvetlenebbül érintett gazdasági célú letelepedési helye (ennek hiányában lakóhelye, szokásos tartózkodási helye) belföldön van,
- a Közösség területén kívül teljesített termékértékesítésre, szolgáltatásnyújtásra, feltéve, hogy az adóalanynak az ügylet teljesítésével legközvetlenebbül érintett gazdasági célú letelepedési helye (ennek hiányában lakóhelye, szokásos tartózkodási helye) belföldön van.⁶

A számlakibocsátási kötelezettség a számla előállítása mellett a számlának a jogosult (termék beszerző, szolgáltatást igénybevevő) részére történő átadását, eljuttatását is magában foglalja.

1.1. Mely esetekben kell a számlaadási kötelezettséget az Áfa tv. előírásai szerint teljesíteni?

A számlára vonatkozó kötelezettségekre (ide nem értve a megőrzési kötelezettséget) főszabály szerint akkor kell az Áfa tv. rendelkezéseit alkalmazni, ha a termékértékesítés, szolgáltatásnyújtás Áfa tv. szerinti teljesítési helye belföldön van.⁷

Az ügylet belföldi teljesítése ellenére nem az Áfa tv. rendelkezései alkalmazandóak akkor, ha

- az ügyletet teljesítő adóalany gazdasági tevékenységének a székhelye illetve a teljesítéssel legközvetlenebbül érintett állandó telephelye (ezek hiányában állandó lakóhelye, szokásos tartózkodási helye) a Közösség másik tagállamában van, és
- az ügyletet teljesítő adóalany belföldön gazdasági célú letelepedési hellyel nem rendelkezik, és
- az ügylet után a termék beszerzőjét, szolgáltatást igénybevevőjét terheli az adófizetési kötelezettség, és
- a számlát nem a termék beszerzője, szolgáltatás igénybevevője bocsátja ki.

Ilyen esetekben a számlára vonatkozó kötelezettségekre **a termékértékesítő, szolgáltatásnyújtó adóalany** gazdasági tevékenységének a székhelye illetve a teljesítéssel legközvetlenebbül érintett állandó telephelye (ezek hiányában állandó lakóhelye, szokásos tartózkodási helye) **szerinti tagállam szabályai alkalmazandóak.**⁸

Az ügylet belföldön kívüli teljesítési helye ellenére is az Áfa tv. számlára vonatkozó rendelkezéseit kell alkalmazni a következő esetekben:

- ha az ügyletnek az Áfa tv. előírásai alapján meghatározott teljesítési helye a Közösség területén kívülre esik és az ügyletet teljesítő adóalany gazdasági tevékenységének a székhelye illetve a teljesítéssel legközvetlenebbül érintett állandó telephelye (ezek hiányában állandó lakóhelye, szokásos tartózkodási helye) belföldön van.⁹
- ha az ügylet Áfa tv. szerinti teljesítési helye a Közösség másik tagállamában van, az után a termék beszerzőjét, szolgáltatás igénybevevőjét terheli az adófizetési kötelezettség (és a számlaadási kötelezettséget nem az adófizetésre kötelezett teljesíti), feltéve, hogy az ügyletet teljesítő adóalany gazdasági tevékenységének a székhelye illetve a teljesítéssel legközvetlenebbül érintett állandó telephelye (ezek hiányában állandó lakóhelye, szokásos

⁶ Áfa tv. 159. § (2) bekezdés c)-d) pontjai

⁷ Áfa tv. 158/A. § (1) bekezdés

⁸ Áfa tv. 158/A. § (2) bekezdés a) pont és 158/A. § (3) bekezdés

⁹ Áfa tv. 158/A. § (2) bekezdés b) pont

tartózkodási helye) belföldön van és nincs a teljesítés helye szerinti tagállamban gazdasági célú letelepedési helye,¹⁰

1.2. Mely esetekben mentesül az adóalany a számlaadási kötelezettség alól?

Az adóalany mentesül a számlaadási kötelezettség alól az **olyan termékértékesítése, szolgáltatásnyújtása tekintetében, amely a tevékenység közérdekű vagy speciális jellegére tekintettel adómentes,**¹¹ feltéve, hogy az ügyletről a számviteli törvény¹² rendelkezéseinek megfelelő bizonylatot bocsát ki.¹³ Amennyiben az adóalany az ilyen ügyletről kibocsátott számviteli bizonylatán a számla megnevezést szerepelteti, a bizonylatnak akkor sem kell maradéktalanul megfelelnie az Áfa tv. és az annak felhatalmazása alapján kiadott jogszabályok szigorú előírásainak, elégséges a bizonylatnak a számviteli törvény előírásainak való megfelelése.

Áfával számítottan 900 ezer forint értékhatár alatt mentesül a számlaadási kötelezettség alól az adóalany, **ha a terméket megvásárló, a szolgáltatást igénybevevő olyan nem adóalany személy** (ide nem értve a nem adóalany jogi személyeket), **aki az ügylet ellenértékét – a teljesítés napjáig – készpénzzel, készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel,¹⁴ vagy pénzhelyettesítő eszközzel¹⁵ megtéríti, és számla kibocsátását nem kéri.**¹⁶ (Ebben az esetben az adóalanyt számlaadási kötelezettség helyett nyugtaadási kötelezettség terheli.)

A **nem adóalany személy** (ide nem értve a nem adóalany jogi személyeket) **által fizetett, 900 ezer forintot el nem érő előleg esetén, ha az előleget fizető fél számla kibocsátását nem kéri.** Az, hogy az ilyen előleg számlakibocsátási kötelezettséggel nem jár, nem jelenti azt, hogy az előleg fizetéséhez illetve átvételéhez/jóváírásához bizonylat nem kapcsolódik. Amennyiben az előleg megfizetése készpénz (illetve készpénz-helyettesítő fizetési eszköz illetve pénzhelyettesítő eszköz) átadás-átvételével valósul meg, a pénzmozgást dokumentálni kell, ami megvalósulhat pl. az előleget átvevő által kibocsátott számviteli bizonylattal is. Egyéb módon történő előleg fizetések esetén a pénzmozgást banki illetve postai bizonylatok dokumentálják.

Nincs lehetőség a számlaadási kötelezettség alól való mentesülésre a következő esetekben:

- *adóalany* felé teljesített termékértékesítés, szolgáltatásnyújtás (feltéve, hogy az ügylet nem adómentes annak közérdekű, vagy speciális jellegére tekintettel),
- *nem adóalany jogi személy* felé teljesített termékértékesítés, szolgáltatásnyújtás (feltéve, hogy az ügylet nem adómentes annak közérdekű, vagy speciális jellegére tekintettel),
- *adóalany* illetve *nem adóalany jogi személy* felé teljesített termékértékesítés, szolgáltatásnyújtás előlege (feltéve, hogy az előleg fizetése nem adómentes Közösségen belüli termékértékesítés ellenértékébe számítandó be),
- *nem adóalany* (és nem is jogi személy) részéről 900 ezer forintot elérő, vagy azt meghaladó előleg fizetése,¹⁷
- *nem adóalany* (és nem is jogi személy) részéről 900 ezer forintot el nem érő előleg fizetése, ha a termék vevője, szolgáltatás igénybevevője számlát kér,¹⁸

¹⁰ Áfa tv. 158/A. § (2) bekezdés a) pont és 158/A. § (3) bekezdés

¹¹ Áfa tv. 85-86. §.

¹² A számvitelről szóló 2000. évi C. törvény

¹³ Áfa tv. 165. § (1) bekezdés a) pont

¹⁴ Áfa tv. 259. § 8. pont

¹⁵ Áfa tv. 259. § 15. pont

¹⁶ Áfa tv. 165. § (1) bekezdés b.) pont

¹⁷ Áfa tv. 159. § (2) bekezdés b) pont ba) alpontja.

¹⁸ Áfa tv. 159. § (2) bekezdés b) pont bb) alpontja.

- *nem adóalany* (és nem is jogi személy) részére teljesített olyan termékértékesítés, szolgáltatásnyújtás, amelynek ellenértékét készpénzzel, vagy készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel, pénzhelyettesítő eszközzel az ügylet teljesítéséig megfizetik, feltéve, hogy az adót is tartalmazó ellenérték eléri vagy meghaladja a 900 ezer forintot,¹⁹
- *nem adóalany* (és nem is jogi személy) részére teljesített olyan termékértékesítés, szolgáltatásnyújtás, amelynek ellenértékét készpénzzel, vagy készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel, pénzhelyettesítő eszközzel az ügylet teljesítéséig megfizetik és az adót is tartalmazó ellenérték nem éri el a 900 ezer forintot, de a termék vevője, szolgáltatás igénybevevője számlát kér,²⁰
- *nem adóalany* (és nem is jogi személy) részére teljesített olyan termékértékesítés, szolgáltatásnyújtás, amelynek ellenértékét az ügylet teljesítéséig nem (illetve nem feltétlenül) fizetik meg, illetve amelynek az ellenértékét nem készpénzzel, vagy készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel, pénzhelyettesítő eszközzel fizetik,²¹
- *Közösségen belüli termékértékesítés* (ide tartozik az új közlekedési eszköz Közösségen belüli értékesítése is),²²
- *távolsági értékesítés*,²³
- *sorozat jelleggel történő ingatlan értékesítés*,²⁴
- *a Közösség területén kívül teljesített termékértékesítés, szolgáltatásnyújtás*, feltéve, hogy az adóalannak az adott ügylet teljesítésével legközvetlenebbül érintett gazdasági célú letelepedési helye belföldön van (ennek hiányában lakóhelye vagy szokásos tartózkodási helye van belföldön),²⁵
- *a Közösség másik tagállamában teljesített olyan termékértékesítés, szolgáltatásnyújtás*, amely után a termék beszerzőjét illetve a szolgáltatás igénybevevőjét terheli az adófizetési kötelezettség, feltéve, hogy az ügyletet teljesítő adóalannak az adott ügylet teljesítésével legközvetlenebbül érintett gazdasági célú letelepedési helye belföldön van (ennek hiányában lakóhelye vagy szokásos tartózkodási helye van belföldön).²⁶

1.3. Meddig kell a számlát kibocsátani?

A számlát főszabály szerint **az ügylet** – Áfa tv. szerinti – **teljesítéséig** (előleg esetén annak kézhezvételéig, jóváírásáig), **de legfeljebb az attól számított ésszerű időn**²⁷ **belül ki kell bocsátani.**

Az Áfa tv-ben konkrétan megjelölt **ésszerű időt** figyelembe véve:

1. az Áfa tv. szerinti teljesítési időpontig készpénzzel, készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel történő ellenérték megtérítés esetén **a számlát haladéktalanul ki kell bocsátani**, feltéve, hogy

- a termékértékesítés nem Közösségen belüli adómentes termékértékesítés

- a szolgáltatásnyújtás nem felel meg a 6. pontban foglaltaknak.²⁸

2. az olyan előlegről – amelynek összege nem a 6. pontban foglaltak szerinti szolgáltatásnyújtás ellenértékébe számítható be és – amelynek a megfizetése készpénzzel,

¹⁹Áfa tv. 165. § (2)-(3) bekezdés.

²⁰Áfa tv. 159. § (2) bekezdés b) pont, 165. § (2)-(3) bekezdés.

²¹Áfa tv. 165. § (1) bekezdés b) pontja

²²Áfa tv. 89. §.

²³Áfa tv. 29. §

²⁴Áfa tv. 6. § (4) bekezdés b) pont.

²⁵Áfa tv. 159. § (2) bekezdés d) pont

²⁶Áfa tv. 159. § (2) bekezdés c) pontja

²⁷Áfa tv. 163. § (1) bekezdés.

²⁸Áfa tv. 163. § (2) bekezdés b) pontja

vagy készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel történik, a számlát haladéktalanul ki kell bocsátani.²⁹

3. az olyan a termékértékesítések, szolgáltatásnyújtások esetében, amelyek tekintetében az ellenérték megtérítése az 1. pontban foglaltaktól eltérően történik, és a számla áthárított adót tartalmaz (illetve áthárított adót kellene tartalmaznia), **a számlát a teljesítéstől számított 15 napon belül** (vagyis legkésőbb a 15. napon) **ki kell bocsátani.**³⁰

4. az olyan előlegről, amelyet a 2. pontban foglaltaktól eltérően térítenek meg, és a számla áthárított adót tartalmaz (illetve áthárított adót kellene tartalmaznia), a számlát az előleg jóváírásától számított 15 napon belül ki kell bocsátani.³¹

5. a Közösségen belüli adómentes termékértékesítésről **a számlát legkésőbb a teljesítés hónapját követő hónap 15. napjáig kell kibocsátani.**³²

6. az olyan szolgáltatásról, amely az Áfa tv. 37. § (1) bekezdése alapján másik tagállamban teljesül, és amely után az adófizetési kötelezettség a szolgáltatás igénybevevőjét terheli, a számlát legkésőbb a teljesítés hónapját követő hónap 15. napjáig kell kibocsátani.³³

1.4. A számlaadási kötelezettség meghatalmazott útján történő teljesítése

A számlaadási kötelezettségnek a kötelezett (vagyis a termékértékesítő, szolgáltatásnyújtó adóalany) saját maga, illetőleg – megbízása alapján és képviselőként – az általa választott meghatalmazott is eleget tehet. A meghatalmazott útján történő számlakibocsátáshoz a kötelezettnek és meghatalmazottjának előzetesen és írásban meg kell állapodnia egymással – különösen – a számlakibocsátás elfogadásának feltételeiről és módjáról.³⁴ A meghatalmazás szólhat egy ügylethez fűződő számlaadási kötelezettség teljesítésére, vagy szólhat akár a számlaadási kötelezettség általános érvényű teljesítésére.³⁵ A meghatalmazást írásba kell foglalni.

A számla kibocsátásában meghatalmazottként akár a termék beszerzője, szolgáltatás igénybevevője, akár harmadik személy eljárhat. A meghatalmazottnak a számlát a termékértékesítő, szolgáltatásnyújtó (vagyis a kötelezett/meghatalmazó) nevében kell kibocsátania. Amennyiben meghatalmazottként a termék vevője, szolgáltatás igénybevevője bocsátja ki a számlát, akkor a számlán az „önszámlázás” kifejezést is szerepeltetnie kell.³⁶

Az ügylethez fűződő számlaadási kötelezettségnek – feltéve, hogy annak nem a kötelezett saját maga tesz eleget – kizárólag egy meghatalmazott tehet eleget, még abban az esetben is, ha a kötelezett egyébként több személy részére is adott meghatalmazást.³⁷ A számlakibocsátáshoz fűződő, jogszabályban meghatározott kötelezettségek teljesítéséért a kötelezettel együtt a meghatalmazott egyetemlegesen felelős még abban az esetben is, ha a felek a megállapodásukban másként rendelkeztek.³⁸

2. A számla

Számla minden olyan okirat, amely megfelel az Áfa tv. X. fejezetében meghatározott feltételeknek. A számlával egy tekintet alá esik minden olyan okirat, amely kétséget kizáróan

²⁹ Áfa tv. 163. § (2) bekezdés b) pontja

³⁰ Áfa tv. 163. § (2) bekezdés c) pontja

³¹ Áfa tv. 163. § (2) bekezdés c) pontja

³² Áfa tv. 163. § (2) bekezdés a) pontja

³³ Áfa tv. 163. § (2) bekezdés a) pontja

³⁴ Áfa tv. 160. § (1) bekezdés.

³⁵ Áfa tv. 161. §.

³⁶ Áfa tv. 169. § 1) pontja

³⁷ Áfa tv. 160. § (3) bekezdés.

³⁸ Áfa tv. 160. § (2) bekezdés.

az adott számlára hivatkozva, annak adattartalmát módosítja (és megfelel az Áfa tv. 170. §-ában meghatározott feltételeknek).³⁹ A Közösség más tagállamában nyilvántartásba vett adóalany esetében számla a termékértékesítéséről, szolgáltatásnyújtásról kibocsátott olyan okirat, amely megfelel a Héa-irányelv⁴⁰ 226-231. és 238-240. cikkével harmonizáló azon előírásoknak, amelyek abban tagállamban alkalmazandóak, amelyben az adóalanyt nyilvántartásba vették.⁴¹

Az Áfa tv. előírása⁴² alapján a számla kibocsátásának időpontjától **a számla megőrzésére vonatkozó időszak végéig biztosítani kell a számla eredetének hitelességét, adattartalma sértetlenségét és olvashatóságát.** Az „eredet hitelessége” a terméket értékesítő, a szolgáltatást nyújtó illetve a számlát kibocsátó azonosságának biztosítását jelenti.⁴³ Az „adattartalom sértetlensége” azt jelenti, hogy a számlának az Áfa tv. szerinti tartalmát nem változtatták meg.⁴⁴ A számla olvashatósága pedig azt jelenti, hogy a számlának az ember számára – alapos vizsgálat illetve magyarázat nélkül – olvashatónak kell lennie. E kötelezettségekhez kapcsolódóan az Áfa tv. 2013. január elsejétől a kötelezettség teljesítésére vonatkozó keretszabállyal is kiegészült. E keretszabály⁴⁵ értelmében az eredet hitelességére, az adattartalom sértetlenségére és az olvashatóságra vonatkozó követelményeknek bármely olyan üzleti ellenőrzési eljárással eleget lehet tenni, amely a számla és a termékértékesítés, illetve a szolgáltatásnyújtás között megbízható üzleti kapcsolatot biztosít. Az eredet hitelességére és az adattartalom sértetlenségére vonatkozó feltételt a számlakibocsátónak és a számlabefogadónak is teljesítenie kell, mely feltételek fennállását a felek adott esetben egymástól függetlenül is biztosíthatják.

Az Áfa tv.-ben megjelölt **üzleti ellenőrzési eljárás** megnevezés széles körű fogalmat takar. Az üzleti ellenőrzési eljárás fontos aspektusa, hogy a számlát az üzleti és számviteli folyamaton belül ellenőrzik (nem pedig független, önálló dokumentumként kezelik). Üzleti ellenőrzési eljárás alatt olyan eljárás értendő, melyet az adóalany a számlának a saját pénzügyi követelésével illetve kötelezettségével történő összevetése érdekében alkalmaz. Az adóalany szabadon választhatja meg az eljárást. A saját érdekében számla kibocsátóként és számla befogadóként is különösen azt ellenőrzi, hogy:

- a számla lényegében megfelelő-e, vagyis, hogy a számlában feltüntetett ügylet ténylegesen a feltüntetett mennyiségben és minőségben teljesült-e, továbbá, számla befogadóként vizsgálja, hogy
- a számla kibocsátójának ténylegesen a feltüntetett fizetési igénye van-e,
- a számla kibocsátója által megadott bankszámlaszám megfelelő-e és hasonlókat annak biztosítására, hogy ténylegesen csak azokat a számlákat egyenlítsse ki, melyek kiegyenlítésére kötelezett.

A számla papíralapon és elektronikus úton is kibocsátható.⁴⁶ Az Áfa tv. 2013. január elsejétől hatályos elektronikus számla fogalma⁴⁷ alapján **elektronikus számlának minősül** minden olyan, az Áfa tv.-ben előírt adatokat tartalmazó számla, amelyet elektronikus formában bocsátottak ki és fogadtak be. Az elektronikus számlákra is a számlákra vonatkozó általános szabályok vonatkoznak. Tekintettel ugyanakkor arra, hogy az elektronikus számla

³⁹Áfa tv. 168. § (1) bekezdés.

⁴⁰A Tanács 2006/112/EK irányelve a közös hozzáadottértékadó-rendszerről.

⁴¹Áfa tv. 6. § (4) bekezdés, 168. § (3) bekezdés.

⁴²Áfa tv. 168/A. § (1) bekezdése

⁴³Áfa tv. 259. § 6/A. pont

⁴⁴Áfa tv. 259. § 1/A. pont

⁴⁵Áfa tv. 168/A. § (2) bekezdés

⁴⁶Áfa tv. 174. §.

⁴⁷Áfa tv. 259. § 5. pont

fogadásának, illetve az eredet hitelessége, az adattartalom sértetlensége és az olvashatóság biztosításának a termék beszerzője, illetve a szolgáltatás igénybevevője részéről technikai feltételei vannak, amelyeket az elektronikus számlák fogadásához ki kell alakítani, az elektronikus számlázás tekintetében továbbra is elengedhetetlen a felek együttműködése. Ezért az Áfa tv. az elektronikus számla kibocsátásának feltételeként továbbra is előírja a számlabefogadó beleegyezését (ami nem csak formális lehet, vagyis megvalósulhat pl. a kapott számlán szereplő ellenérték kifizetésével történő hallgatólagos beleegyezés révén is), illetve EDI rendszer alkalmazása esetén a felek előzetes, írásbeli megállapodását.⁴⁸ [Az előzők mellett természetesen figyelemmel kell lenni az elektronikus számlával kapcsolatos egyes rendelkezésekről szóló 46/2007. (XII. 29.) PM rendelet előírásaira is.]

Az Áfa tv. két olyan eljárást nevesít, amelyek esetében a törvény erejénél fogva elfogadott, hogy az elektronikus számla eleget tesz a számla eredetének hitelességére, adattartalma sértetlenségére vonatkozó követelményeknek.⁴⁹ Ezek a következők:

- az elektronikus aláírásról szóló törvény⁵⁰ rendelkezései szerinti minősített elektronikus aláírással ellátott számla,
- EDI elektronikus adatként létrehozott és továbbított számla.

Az Áfa tv-ben külön nevesített elektronikus számlák tekintetében a számla kibocsátója és a számla befogadója az Áfa tv-ben meghatározott követelmények teljesítése érdekében tehát nem köteles üzleti ellenőrzési eljárást végezni. Természetesen az adóalany ilyen esetben is végezhet üzleti ellenőrzési eljárást, különös tekintettel arra, hogy annak lefolytatása (az Áfa tv. rendelkezéseitől függetlenül is) az adóalany gazdasági érdekeit szolgálja. Az Áfa tv-ben nem nevesített elektronikus számlák tekintetében az adattartalom sértetlensége és az eredet hitelessége üzleti ellenőrzési eljárással támasztható alá.

A nyomtatványként nyomdai úton előállított számla alkalmazása esetén figyelemmel kell lenni többek között arra, hogy csak az adóhatóság által megállapított sorszám tartománynak megfelelő számla kerülhet alkalmazásra (a kiadott sorszám tartományok a Nemzeti Adó- és Vámhivatal honlapján megtalálhatóak). A nyomtatvány előállítója illetve forgalmazója a nyomtatványt kizárólag adóalanynak értékesítheti, a nyomtatvány értékesítéséről kibocsátott számlájában fel kell tüntetnie az értékesített nyomtatvány megnevezése mellett annak sorszám tartományát is, valamint a nyomtatvány beszerzőjének az adószámát. A nyomtatványt számlaként felhasználó adóalanynak a nyomtatványt szigorú számadás alá kell vonnia.⁵¹

Számlázó program alkalmazásával előállított számla abban az esetben alkalmas adóigazgatási azonosításra, ha szigorú számadás alá vonása úgy valósul meg, hogy a program kihagyás és ismétlés nélkül, folyamatosan biztosítja a sorszámozást.⁵² A számla kibocsátójának olyan dokumentációval kell rendelkeznie, amely tartalmazza a program működésére, használatára vonatkozó részletes leírást, valamint a program készítője (vagy jogutódja) által, a számla kibocsátójának (a program használójának) címzett írásos nyilatkozatát arról, hogy a program maradéktalanul megfelel a vonatkozó jogszabályi előírásoknak.⁵³ [Az előzőkhez kapcsolódóan megjegyzendő, hogy 2013. január elsejétől kezdődően az Áfa tv.⁵⁴ felhatalmazza a Nemzetgazdasági Minisztériumot arra, hogy rendeletben szabályozza a számlázási funkcióval rendelkező programokkal szembeni

⁴⁸ Áfa tv. 175. § (3) bekezdés

⁴⁹ Áfa tv. 175. § (2) bekezdés

⁵⁰ 2001. évi XXXV. törvény (továbbiakban: Eat.)

⁵¹ 24/1995. (XI. 22.) PM rendelet 1-1/D.§-ok.

⁵² 24/1995. (XI. 22.) PM rendelet 1/E. § (1) bekezdés.

⁵³ 24/1995. (XI. 22.) PM rendelet 1/E. § (2) bekezdés.

⁵⁴ Áfa tv. 260. § (1) bekezdés l) pont

követelményeket és a számlázási funkcióval rendelkező programok értékesítésére és használatára vonatkozó adatszolgáltatási kötelezettségekre vonatkozó szabályokat.^{55]}

A **számla magyar nyelven**, vagy bármely más élő nyelven kibocsátható.⁵⁶ **Idegen nyelven** kiállított számla esetében az adóigazgatási eljárás keretében lefolytatott ellenőrzés során a számla kibocsátójától megkövetelhető, hogy saját költségére gondoskodjon a hiteles magyar nyelvű fordításról (feltéve, hogy a tényállás tisztázása másként nem lehetséges).⁵⁷

2.1. A számla adattartalma

Az Áfa tv. a számla kötelező adattartalmát határozza meg, vagyis azokat az adatokat, amelyeket az Áfa tv. előírásainak való megfelelés érdekében a számlának kötelezően tartalmaznia kell. Ezekon a kötelező adatokon kívül a számlán – jogszabályi kötelezettség, a felek megállapodása illetve a számla kibocsátójának döntése alapján – bármely más adat is szerepeltethető.

A számla kötelező adattartalma a következő⁵⁸:

a) a számlát azonosító adatok:

- a számla kibocsátásának kelte;
- a számla sorszáma, amely a számlát - kétséget kizáróan - azonosítja;

b) a termék értékesítőjét, szolgáltatás nyújtóját azonosító adatok:

- az adószáma, amely alatt a termék értékesítését, szolgáltatás nyújtását teljesítette (csoportos áfa-alanyiség esetén az ügyletet teljesítő tag adószáma mellett a csoportazonosító szám is⁵⁹),
- neve és címe,
- pénzügyi képviselő alkalmazása esetén a pénzügyi képviselő neve, címe és adószáma

c) a termék beszerzőjét, szolgáltatás igénybevevőjét azonosító adatok:

- neve és címe,
- adószáma, amely alatt, mint adófizetésre kötelezettnek a termék értékesítését, szolgáltatás nyújtását a részére teljesítették, vagy
- adószáma, amely alatt a termék adómentes Közösségen belüli értékesítését részére teljesítették, vagy
- adószámának (illetve csoportos áfa-alanyiség esetén csoportazonosító számának) első nyolc számjegye, amely alatt, mint belföldön nyilvántartásba vett adóalany részére a termékértékesítést, szolgáltatásnyújtást teljesítették, feltéve, hogy a terméket beszerző, szolgáltatást igénybevevő adóalanyra áthárított adó a 2 millió forintot eléri vagy meghaladja, és a termék értékesítője, szolgáltatás nyújtója gazdasági céllal belföldön telepedett le (gazdasági célú letelepedés hiányában pedig lakóhelye vagy szokásos tartózkodási helye van belföldön);

d) a termékértékesítésre, szolgáltatásnyújtásra vonatkozó adatok

- az értékesített termék megnevezése, annak jelölésére - a számlakibocsátásra kötelezett választása alapján - az Áfa tv-ben alkalmazott vámtarifaszám, továbbá mennyisége vagy a nyújtott szolgáltatás megnevezése, annak jelölésére - a számlakibocsátásra kötelezett választása alapján - az Áfa tv-ben alkalmazott KSH Szolgáltatások Jegyzéke szerinti besorolási száma (továbbiakban: SZJ szám), továbbá mennyisége, feltéve, hogy az természetes mértékegységben kifejezhető;

⁵⁵ A kérdéses rendelet 2013. február elsejéig nem jelent meg.

⁵⁶ Áfa tv. 178. § (2) bekezdés.

⁵⁷ Áfa tv. 178. § (3) bekezdés.

⁵⁸ Áfa tv. 169. §.

⁵⁹ Az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény (továbbiakban: Art.) 22/A. § (2) bekezdés

- a teljesítés – illetőleg az előleg átvételének, jóváírásának – a napja, ha az eltér a számla kibocsátásának keltétől;
- az adó alapja, továbbá az értékesített terméknek az adó nélküli egységára illetve a nyújtott szolgáltatás adó nélküli egységára, ha az természetes mértékegységben kifejezhető, valamint az alkalmazott árengedmény, feltéve, hogy azt az egységár nem tartalmazza;
- az alkalmazott adó mértéke;
- az áthárított adó (kivéve, ha annak feltüntetését az Áfa tv. kizárja);
- adómentesség esetében jogszabályi vagy a Héa-irányelv⁶⁰ vonatkozó rendelkezéseire történő hivatkozás vagy bármely más, de egyértelmű utalás arra, hogy a termék értékesítése, szolgáltatás nyújtása mentes az adó alól;
- új közlekedési eszköz Közösségen belüli adómentes értékesítése esetében az Áfa tv.-ben külön meghatározott, az új közlekedési eszközre vonatkozó adatok⁶¹;

f) az Áfa tv. egyes speciális előírásaihoz kapcsolódóan feltüntetendő adatok:

- a „fordított adózás” kifejezés, ha adófizetésre a termék beszerzője, szolgáltatás igénybevevője kötelezett;
- a „pénzforgalmi elszámolás” kifejezés, az Áfa tv. XIII/A. fejezetében meghatározott különös szabályok szerinti adózás alkalmazása esetében;
- az „önszámlázás” kifejezés, ha a számlát a terméket beszerző vagy a szolgáltatást igénybevevő állítja ki;
- a „különbözet szerinti szabályozás - utazási irodák” kifejezés, az Áfa tv. XV. fejezetében meghatározott különös szabályok szerinti utazásszervezési szolgáltatás nyújtása esetében;
- a „különbözet szerinti szabályozás - használt cikkek” vagy a „különbözet szerinti szabályozás - műalkotások”, vagy a „különbözet szerinti szabályozás - gyűjteménydarabok és régiségek” kifejezések közül a megfelelő kifejezés, az Áfa tv. XVI. fejezetben meghatározott különös szabályok szerinti használt ingóság, műalkotás, gyűjteménydarab vagy régiség értékesítése esetében.

A számlán **az áthárított adót** akkor is **fel kell tüntetni forintban**, ha az ellenérték külföldi pénznemben kifejezett.⁶² Külföldi pénznemben kifejezett adóalap esetén az adó forintban történő meghatározásakor az Áfa tv. 80. §-ában és 80/A. §-ában foglaltak figyelembe vételével kell eljárni. A forint összeg meghatározásához alkalmazott árfolyam olyan árfolyam lehet, amelyet belföldön pénzváltási engedéllyel rendelkező hitelintézet devizában eladási árként jegyez; vagy a Magyar Nemzeti Bank (továbbiakban: MNB) illetve az Európai Központi Bank (továbbiakban: EKB) hivatalosan közzé tesz. Az MNB illetve az EKB árfolyam csak akkor alkalmazható, ha az adóalany az MNB vagy EKB árfolyam választására vonatkozó döntését az állami adóhatóságnak (bejelentő, változás bejelentő lapon) előzetesen bejelentette (az MNB és az EKB árfolyam együttesen nem választható). Az Áfa tv. az alkalmazható árfolyam meghatározása mellett a 80. § (1) bekezdésében azt is előírja, hogy a forint adat megállapításához milyen időpontban érvényes árfolyam alkalmazandó. Főszabály szerint az ügyletnek az Áfa tv. szerinti teljesítési időpontjában érvényes árfolyamot kell alkalmazni.

Az **előlegről kibocsátott számla** annak a termékértékesítésnek, szolgáltatásnyújtásnak az adatait tartalmazza, amelynek az ellenértékébe az előleg beszámítható.⁶³

Az ügyletet teljesítő belföldi adóalany **akkor kell a termék vevőjének, szolgáltatás igénybevevőjének a másik tagállambeli közösségi adószámát szerepeltetnie** a számlán, ha

⁶⁰ A közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló 2006/112/EK tanácsi irányelv

⁶¹ Áfa tv. 259. § 25. pont

⁶² Áfa tv. 172. §

⁶³ Áfa tv. 159. § (3) bekezdés.

- az ügylet adómentes Közösségen termékértékesítés (mely után a vevőt Közösségen belüli termékbeszerzés címen terheli adófizetési kötelezettség),
- olyan más tagállamban teljesített termékértékesítés (pl. fel- vagy összeszerelés tárgyúul szolgáló termék értékesítése), illetve olyan (pl. az Áfa tv. 37. § (1) bekezdése alapján) másik tagállamban teljesített szolgáltatásnyújtás, amely után a termék vevője, szolgáltatás igénybevevője az adófizetésre kötelezett.

Az ügyletet teljesítő belföldi adóalany **akkor kell a termék vevőjének, szolgáltatás igénybevevőjének a belföldi adószámát szerepeltetnie** a számlán, ha

- az ügylet után az Áfa tv. belföldi fordított adózásra vonatkozó előírása⁶⁴ alapján a termék vevője, szolgáltatás igénybevevője az adófizetésre kötelezett,
- a számlán áthárított adó összege eléri vagy meghaladja a 2 millió forintot.

A 2 millió forintot elérő illetve azt meghaladó összegben áthárított adót tartalmazó számlában a törvényi kötelezettség teljesítéséhez a számlán elégséges a vevő adószáma/csoportazonosító száma első nyolc számjegyét szerepeltetni. A 2 millió forintot elérő illetve meghaladó összegű áthárított adót tartalmazó számlán nem kötelező szerepeltetni a vevő belföldi adószámát olyan belföldön regisztrált külföldi adóalany esetén, amelynek nincs belföldön gazdasági célú letelepedési helye (ennek hiányában lakóhelye, szokásos tartózkodási helye), azonban az Art. 31/B. §-a alapján szolgáltatandó adatok körére tekintettel az adószámnak a számlán történő szerepeltetése ilyen esetben is célszerű. [Itt jegyzendő meg, hogy abban az esetben, ha az Art. 31/B. §-a alapján szolgáltatandó adatokhoz – a belföldi összesítő jelentéshez – a partner adószáma a számlán nem szerepel (akár azért, mert annak a számlán való feltüntetése az Áfa tv. alapján nem kötelező, akár azért, mert a számlán az Áfa tv-be ütközően nem szerepel a partner adószáma – az adóalany nem mentesül az Art 31/B. §-ában meghatározott kötelezettség alól. A partner adószámának a belföldi összesítő jelentésben történő szerepeltetéséhez felhasználhatja a partnernek az üzleti levelében, e-mailjében, a szerződésben stb. közölt adószámát.]

Figyelemmel arra, hogy az Áfa tv. az adóalany választására bízza azt, hogy a számlájában a termék vámtarifaszámát, illetve a szolgáltatás SZJ számát szerepelteti-e, a kibocsátott számla az Áfa tv. alkalmazásában nem tekinthető hibásnak, hiányosnak akkor, ha azon vámtarifaszám, SZJ szám nem szerepel. Mindemellett az Áfa tv-ben hivatkozott vámtarifaszámnak, SZJ számnak a számlán való szerepeltetése mind a számla kibocsátója, mind a számla befogadója számára hasznos lehet. Különösen hasznos pl. az Áfa tv. 6/A. számú mellékletében (illetve a 2013. április elsejétől hatályos 6/B. és 6/C. mellékleteiben) hivatkozott vámtarifaszámnak a számlán történő szerepeltetése, figyelemmel arra, hogy az Art. 31/A. §-a (illetve a 2013. április elsejétől hatályos 31/C. §-a) alapján, a fordított adózás alá eső mezőgazdasági termékekkel összefüggésben vámtarifaszám szerinti bontásban kell a bevallásban adatot szolgáltatni. [Az előzőekhez kapcsolódóan hangsúlyozandó, hogy amennyiben az adóalany a számlán szerepelteti a vámtarifaszámot, SZJ számot, az Áfa tv. rendelkezéseinek megfelelő módon kell javítania a számláját, ha a számlán feltüntetett besorolási szám helytelen.]

Törvény a számla adattartalmára további rendelkezéseket is megállapíthat, de a számla aláírását nem teheti kötelezővé.⁶⁵ Ilyen előírást tartalmaz pl. a számviteli törvény, az energiaadóról szóló 2003. évi LXXXVIII. törvény, a jövedéki adóról és a jövedéki termékek forgalmazásáról szóló 2003. évi CXXVII. törvény. Amennyiben a számla az Áfa tv-től eltérő törvényekben meghatározott adatokat nem tartalmazza, vagy hibásan tartalmazza, a számla

⁶⁴ Áfa tv. 142. §

⁶⁵ Áfa tv. 177. §

akkor is megfelel az Áfa tv. előírásainak; a számla ilyen hiányosságának, hibájának a javítása tekintetében ugyanakkor az Áfa tv. rendelkezései alkalmazandóak.

2.2. Az egyszerűsített adattartalmú számla

Egyszerűsített adattartalmú számla **kibocsátására a következő esetekben van lehetőség:**

- a) előlegről történő számla kibocsátás esetén (feltéve, hogy a számlán szereplő adatok forintban kifejezettek),⁶⁶
- b) olyan ügyletről történő számlakibocsátás esetén, amelynek az ellenértékét az ügylet teljesítéséig a termék vevője, szolgáltatás igénybevevője készpénzzel, készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel vagy pénzhelyettesítő eszközzel megfizette (feltéve, hogy a számlán szereplő adatok egyébként forintban kifejezettek),⁶⁷
- c) olyan ügyletről történő számlakibocsátás esetén, amelynél a számla adót is tartalmazó végösszege nem haladja meg a 25 ezer forintot⁶⁸, feltéve, hogy az adott ügylet nem minősül adómentes Közösségen belüli termékértékesítésnek vagy távolsági értékesítésnek (és nem felel meg a d)-e) pontokban foglaltaknak)⁶⁹
- d) az Áfa tv. előírásai alapján a Közösség másik tagállamában teljesített termékértékesítésről, szolgáltatásnyújtásról történő számlakibocsátás esetén, feltéve, hogy az ügyletet teljesítő adóalany az adott ügylet teljesítésével legközvetlenebbül érintett gazdasági célú letelepedési helye belföldön van (gazdasági célú letelepedési hely hiányában lakóhelye, szokásos tartózkodási helye van belföldön) és az adófizetésre kötelezett személy a termék beszerzője vagy a szolgáltatás igénybevevője.⁷⁰
- e) az Áfa tv. előírásai szerint a közösség területén kívül (harmadik államban) teljesített termékértékesítésről, szolgáltatásnyújtásról történő számlakibocsátás esetén, feltéve, hogy az ügyletet teljesítő adóalany az adott ügylet teljesítésével legközvetlenebbül érintett gazdasági célú letelepedési helye belföldön van (gazdasági célú letelepedési hely hiányában lakóhelye, szokásos tartózkodási helye van belföldön).⁷¹

A c) pontban meghatározott körben egyszerűsített számla kibocsátására 2013. január elsejétől van lehetőség.

Az a)-c) pontok szerinti esetben, kibocsátott egyszerűsített adattartalmú számlában egyes adatok a számlára vonatkozó általános előírásoktól eltérően, a következők szerint szerepeltetendők:⁷²

- az adó alapja és adó nélküli egységára helyett az ellenérték adót is tartalmazó összege tüntetendő fel,
- áthárított adómértékként 27 %, 18% illetve 5% nem tüntethető fel, benne foglalt adóként 27%-os adómérték alá tartozó ügylet esetén 21,26%-os, 18%-os adómértékűnél 15,25%, 5%-os adómérték alá tartozónál 4,76% százalékként szerepeltetendő,⁷³
- áthárított adó összeg nem szerepelhet.

A d) pont szerinti esetben az egyszerűsített adattartalmú számlában a következő adatok szerepeltetése kötelező:

- a számla kibocsátásának kelte,

⁶⁶ Áfa tv. 176. § (1) bekezdés a)-b) pontjai

⁶⁷ Áfa tv. 176. § (1) bekezdés b) pontja

⁶⁸ Az Áfa tv. 176. § (1) bekezdés d) pontja szerinti 100 eurós értékhatárnak az Áfa tv. 256. §-ában foglaltak szerint meghatározott forint összege

⁶⁹ Áfa tv. 176. § (1) bekezdés d) pontja

⁷⁰ Áfa tv. 176. § (1) bekezdés c) pont, 159. § (2) bekezdés c) pontja

⁷¹ Áfa tv. 176. § (1) bekezdés c) pont, 159. § (2) bekezdés d) pontja

⁷² Áfa tv. 176. § (2) bekezdés

⁷³ Áfa tv. 82. §.

- a számla sorszáma, amely azt kétséget kizáróan azonosítja,
- a termék értékesítőjének, a szolgáltatásnyújtójának adószáma,
- a termék beszerzőjének, szolgáltatás igénybe vevőjének adószáma,
- a termék értékesítőjének, szolgáltatásnyújtójának valamint a termék beszerzőjének, szolgáltatás igénybevevőjének neve és címe,
- az értékesített termék megnevezése, továbbá mennyisége, illetőleg a nyújtott szolgáltatás megnevezése, továbbá mennyisége, feltéve, hogy az természetes mértékegységben kifejezhető, (a számlakibocsátó döntésétől függően az Áfa tv-ben hivatkozott SZJ illetve vtsz. szám).

A e) pont szerinti esetben az egyszerűsített adattartalmú számlában a következő adatok szerepeltetése kötelező:

- a számla kibocsátásának kelte,
- a számla sorszáma, amely azt kétséget kizáróan azonosítja,
- a termék értékesítőjének, a szolgáltatásnyújtójának adószáma,
- a termék értékesítőjének, szolgáltatásnyújtójának valamint a termék beszerzőjének, szolgáltatás igénybevevőjének neve és címe,
- az értékesített termék megnevezése, továbbá mennyisége, illetőleg a nyújtott szolgáltatás megnevezése, továbbá mennyisége, feltéve, hogy az természetes mértékegységben kifejezhető, (a számlakibocsátó döntésétől függően az Áfa tv-ben hivatkozott SZJ illetve vtsz. szám).

Az egyszerűsített adattartalmú számla d)-e) pont szerinti esetre vonatkozóan meghatározott kötelező adattartalmával összefüggésben is hangsúlyozandó, hogy a bizonylaton az Áfa tv-ben meghatározott adatokon kívül bármely más adat is szerepeltethető. Az ide tartozó, belföldön kívül teljesített ügyletről kibocsátott egyszerűsített adattartalmú számlában pl. – törvényi kötelezettség hiányában is – célszerű az „Áfa tv. területi hatályán kívül” kifejezést és az ügylet teljesítési időpontját szerepeltetni (utóbbi természetesen csak akkor, ha a teljesítés napja és a számla kibocsátásának napja nem azonos).

2.3. A gyűjtőszámla

Gyűjtőszámla kibocsátására akkor kerülhet sor,⁷⁴ ha az adóalany ugyanannak a szervezetnek, személynek több számlakibocsátásra jogalapot teremtő ügyletet teljesít

- a teljesítés napján egyidejűleg, illetve
- az adott naptári hónapban illetve a rá vonatkozó adó-megállapítási időszakban.

Az azonos teljesítési napon megvalósult ügyletek tekintetében a gyűjtőszámla kibocsátásáról külön megállapodás nélkül is dönthet a számla kibocsátója. A számlaadási kötelezettség a teljesítés napján, de legkésőbb attól számított ésszerű időn belül teljesítendő.

A nem azonos napon, csak azonos naptári hónapban illetve adó-megállapítási időszakban teljesített ügyletekről gyűjtőszámla csak akkor bocsátható ki, ha a gyűjtőszámla alkalmazásáról a felek előzetesen megállapodtak.⁷⁵ Gyűjtőszámla legfeljebb naptári hónapról, illetve a számlakibocsátásra kötelezett adó-megállapítási időszakának teljesítéséről bocsátható ki, ezen időszakon belül – a felek megállapodásának függvényében – rövidebb időszakra vonatkozóan (pl. havi bevalló esetén egy hetes időszakokra) is kibocsátható. Amennyiben a számlakibocsátásra kötelezett nem havi bevalló, az általa kibocsátott gyűjtőszámla csak akkor vonatkozhat egy naptári hónapnál hosszabb időszakra, illetve az egyik naptári hónapban

⁷⁴ Áfa tv. 164. § (1)-(2) bekezdés.

⁷⁵ Áfa tv. 164. § (3) bekezdés.

kezdődő és a másik naptári hónapban befejeződő időszakra, ha a gyűjtő számla nem tartalmaz:

- Áfa tv. 89. §-a szerinti – vagyis adómentes Közösségen belüli – termékértékesítést és
- olyan szolgáltatásnyújtást, amelyeknek a teljesítési helye az Áfa tv. 37. § (1) bekezdése alapján a szolgáltatást igénybevevő adóalany gazdasági célú letelepedési helye határozza meg, és a Közösség másik tagállamában teljesül.⁷⁶

A nem azonos napon teljesített ügyletekről kibocsátandó gyűjtő számla esetén az ésszerű időt a naptári hónap utolsó napjától illetve a számlakibocsátásra kötelezett adóalanyra vonatkozó adó-megállapítási időszak utolsó napjától kell számítani. Ennek megfelelően a gyűjtő számlát pl. havi bevalló esetén legkésőbb a naptári hónap utolsó napját követő 15. napon ki kell bocsátani.⁷⁷

A gyűjtőszámlában az összes számlakibocsátásra jogalapot teremtő ügyletet tételesen, egymástól elkülönítetten, úgy kell feltüntetni, hogy az egyes ügyletek adóalapjai – az alkalmazott adómérték, illetőleg adómentesség szerinti csoportosításban – összesítetten szerepeljenek.⁷⁸ Ezen speciális rendelkezéseken kívül a gyűjtőszámlára is a számlára vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni.⁷⁹ A naptári hónapban, illetve a számlakibocsátásra kötelezett adó-megállapítási időszakának teljesítéseiről kibocsátott gyűjtőszámla kibocsátásának dátuma nem egyezik meg a gyűjtőszámlán szereplő ügyletek Áfa tv. szerinti teljesítési időpontjával, ezért a gyűjtőszámlán az egyes ügyletek teljesítési időpontja mindig szerepeltetendő.

3. A számla módosítása, érvénytelenítése, javítása

Az Áfa tv. szóhasználatának megfelelően számlával egy tekintet alá eső okiratnak minősülnek mindazok az okiratok, amelyek kétséget kizáróan valamely adott számlára hivatkozva, annak adattartalmát módosítják.⁸⁰ A számlával egy tekintet alá eső okirat megnevezés tehát **mindazon bizonylatok összefoglaló neve**, amelyek a már kibocsátott (a termék vevője, szolgáltatás igénybevevője részére átadott illetve megküldött) számlára hivatkozva, azok bármely adatát módosítják. Így számlával egy tekintet alá eső okirat a módosító, érvénytelenítő számla mellett az eredeti számlában feltüntetett adóalapot, adóösszeget nem érintő javítást, kiegészítést tartalmazó okirat is (a számla adatainak a kiegészítése a vevő adószámával, a számlán feltüntetett helytelen besorolási szám módosítása, hibás teljesítési időpont korrekciója stb.)

Amennyiben az ügyletről kibocsátott (eredeti) számla valamely adatát utóbb számlával egy tekintet alá eső okirattal megváltoztatják, akkor a számla és az annak adatát megváltoztató okirat együttesen képezi az ügylet bizonylatát. Ezért a hibát, hiányosságot tartalmazó számlát a számla jogosultjának nem kell visszajuttatnia a számla kibocsátójához, attól csak a hiba, hiányosság számlával egy tekintet alá eső okirattal történő javítását kell kérnie. (Ez nem vonatkozik arra az esetre, amikor a nyomdai úton előállított, kézzel kitöltött számla előállítása a termék vevőjének, szolgáltatás igénybevevőjének a jelenlétében történik, aki a számla hibáját azonnal észleli, s ezért a hibás számla valamennyi példánya a hagyományos módon stornírozható és új számla bocsátható ki, illetve a hibás számla valamennyi példánya egyidejűleg javítható. A javításnak ilyen esetben a hibás adat áthúzásával – ami nem

⁷⁶ Áfa tv. 164. § (2) bekezdés

⁷⁷ Áfa tv. 164. § (4) bekezdés.

⁷⁸ Áfa tv. 171. § (1) bekezdés.

⁷⁹ Áfa tv. 164. § (54) bekezdés.

⁸⁰ Áfa tv. 168. § (2) bekezdés.

eredményezi az eredeti adat olvashatatlanságát – és a helyes adat beírásával, a javítás időpontjának, okának és a javító személyének a feltüntetésével kell megtörténnie.)

Nem korrigálható pusztán számlával egy tekintet alá eső okirattal az olyan hiba, amikor például két hasonló nevű adóalany közül nem a tényleges vevő részére történt számla kibocsátás. Ilyen esetben a tévesen kibocsátott számlát számlával egy tekintet alá eső okirattal érvényteleníteni kell, és a termék tényleges vevője, illetve a szolgáltatás tényleges igénybevevője részére számlát kell kibocsátani. Nem kell számlával egy tekintet alá eső okiratot átadni a termék vevőjének, szolgáltatás igénybevevőjének, ha a számla hibáját a számlának a jogosult részére történő rendelkezésre bocsátását megelőzően észleli az adóalany, ilyenkor a hibás számlát elégséges a számlaadásra kötelezettnek a saját rendszerében érvénytelenítenie.

A számlával egy tekintet alá eső okirat **minimális adattartalma** a következő:⁸¹

- az okirat kibocsátásának kelte;
- az okirat sorszáma, amely azt kétséget kizáróan azonosítja;
- hivatkozás arra a számlára, amelynek adattartalmát az okirat módosítja;
- a számla adatának megnevezése, amelyet a módosítás érint, valamint a módosítás természete, illetőleg annak számszerű hatása, ha ilyen van.

Az Áfa tv. a számlával egy tekintet alá eső okirat minimális adattartalmát határozza meg (ugyanúgy, mint a számlának, vagy az egyszerűsített adattartalmú számlának az adattartalmát), mely adattartalmon felül a bizonylaton az adóalanyok bármely, általuk fontosnak tartott adatot szerepeltethetnek.

A számlával egy tekintet alá eső okiratra egyebekben a számlára vonatkozó előírásokat kell alkalmazni.⁸² Ezért a számlával egy tekintet alá eső okirat tekintetében is biztosítani kell pl. az adattartalom sértetlenségét, az eredet hitelességét és az olvashatóságot, továbbá a számlával egy tekintet alá eső okiratnak is adóigazgatási azonosításra alkalmas bizonylatnak kell lennie.

Nincs akadálya annak, hogy az adóalany egy számlával egy tekintet alá eső okirattal több számláját módosítsa, azzal, hogy a csoportos módosító bizonylaton valamennyi módosítandó számla tekintetében világosan és átláthatóan szerepeltetendő a módosítandó számlára történő hivatkozás és az, hogy az adott számla mely adatát érinti a módosítás, továbbá a módosítás természete és számszerű hatása (ha van ilyen). Ha a korrekció a számlában feltüntetett adóalap és/vagy adó összegére vonatkozik, csoportos módosító bizonylattal legfeljebb az adóalany ugyanazon adó-megállapítási időszakában teljesített ügyleteiről kibocsátott számlái korrigálhatóak.

A gyakorlatban sokszor előfordul, hogy az adóalanyok az általuk kibocsátott számla adóalap, adóösszeg adatát nem módosító számlával korrigálják, hanem érvénytelenítik/sztornírozzák a korábban kibocsátott számlájukat és egy új számlát bocsátanak ki. A számla módosításának ez a technikai kivitelezése a számla módosításának az Áfa tv. 77-78. §-ai illetve 132. §-a szerinti, továbbá Art. 31/B. §-a szerinti megítélését nem befolyásolja, az érvénytelenítő/sztornírozó számla és az új számla együttesen módosítja az eredeti számla adatát, együttesen veendő figyelembe módosító számlaként.

4. A nyugta

Áfával számítottan 900 ezer forintos értékhatár alatt mentesül a számlaadási kötelezettség alól az adóalany, ha a terméket megvásárló, a szolgáltatást igénybevevő olyan nem adóalany

⁸¹Áfa tv. 170. § (1) bekezdés.

⁸²Áfa tv. 170. § (2) bekezdés.

személy (ide nem értve a nem adóalany jogi személyeket), aki/amely az ügylet ellenértékét – a teljesítés napjáig – készpénzzel, készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel,⁸³ vagy pénzhelyettesítő eszközzel⁸⁴ megtéríti, és számla kibocsátását nem kéri.⁸⁵ Ezekben az esetekben az adóalany **köteles** a termék beszerzője, szolgáltatás igénybevevője részére **nyugtát kibocsátani**.⁸⁶

Nyugta kizárólag papír alapon bocsátható ki⁸⁷ és **kizárólag magyar nyelven** állítható ki.⁸⁸ A nyomdai úton előállított nyugtára ugyanazok a szabályok alkalmazandók, mint a nyomdai úton előállított számlára, azzal az eltéréssel, hogy ha a nyugtanyomtatvány egyben az abban megjelölt szolgáltatás igénybevételeire is jogosítja annak bemutatóját (jegyként is funkcionál), a nyugtára nem kell állami adóhatóság által kijelölt sorszámtartományt alkalmazni.⁸⁹

4.1. Mely esetekben mentesül az adóalany a nyugtaadási kötelezettség alól?

A nyugtaadási kötelezettsége alól az adóalany **egyedi engedély alapján nem mentesíthető**, nyugtaadási kötelezettség alól csak törvényi előírás alapján lehet mentesülni. Kötelesek nyugtát kibocsátani azok az adóalanyok is, akik a pénztárgép alkalmazása alól mentesülnek,

Törvényi előírás alapján mentesül a nyugtakibocsátási kötelezettség alól az adóalany abban az esetben, ha⁹⁰

- sajtóterméket értékesít;
- a szerencsejáték szervezéséről szóló törvény⁹¹ hatálya alá tartozó szerencsejáték szolgáltatást nyújt;
- kezelőszemélyzet nélküli automata berendezés útján teljesíti a termék értékesítését, a szolgáltatás nyújtását.

4.2. Pénztárgép, taxaméter kötelező alkalmazása

Nyugtaadási kötelezettségüknek **kizárólag pénztárgéppel, taxaméterrel tehetnek eleget** az alábbi adóalanyok, illetve üzletek:⁹²

- o a taxiszolgáltatást nyújtó adóalanyok,
- o a gyógyszerárak,
- o a 2009. október 15. napján hatályos TEÁOR '08 46.2-46.7 szerinti nagykereskedelmi tevékenységet folytató adóalanyok, üzletek a részben vagy egészben készpénzzel vagy készpénz-helyettesítő eszközzel történő kiskereskedelmi értékesítésük tekintetében,
- o a 2009. október 15. napján hatályos TEÁOR '08 47.1-47.7 és 47.91 szerinti kiskereskedelmi, az 56.1 és 56.3 szerinti vendéglátási (kivéve a mozgó szolgáltatásnyújtást), az 55.1-55.3 szerinti szálláshely-szolgáltatási, a 77.1-77.2 és 77.3.3 szerinti kölcsönzési és a 95.1-95.2 szerinti javítási tevékenységet folytató valamennyi adóalany, üzlet, mozgóbolt, **kivéve**⁹³
 - a betétdíjas göngyöleget visszaváltó üzlet,
 - a csomagküldő szolgálat, kivéve annak nyílt árusítást végző üzlete, bemutatóterme,

⁸³ Áfa tv. 259. § 8. pont.

⁸⁴ Áfa tv. 259. § 15. pont.

⁸⁵ Áfa tv. 165. § (1) bekezdés b.) pont.

⁸⁶ Áfa tv. 166. § (1) bekezdés.

⁸⁷ Áfa tv. 174. § (2) bekezdés.

⁸⁸ Áfa tv. 178. § (4) bekezdés.

⁸⁹ 24/1995. (XI. 22.) PM rendelet 1/B. §.

⁹⁰ Áfa tv. 167. §

⁹¹ 1991. évi XXXIV. törvény

⁹² 24/1995. (XI. 22.) PM rendelet 1. számú melléklet.

⁹³ 24/1995. (XI. 22.) PM rendelet 1. számú melléklet c) pont.

- az ipari - kivéve élelmiszeripari - tevékenységet folytató egyéni vállalkozó, ha termelő és értékesítő tevékenységét ugyanabban a helyiségben folytatja,
- a termelői borkimérés,
- az utazási iroda, utazási ügynökség, turisztikai szolgáltató iroda utazási szolgáltatásai tekintetében.

(Az üzlet fogalmát a kereskedelemről szóló 2005. évi CLXIV. törvény határozza meg.)

Az adóhatóság a nyugtaadásra kötelezett indokolt kérelmére **felmentést adhat a pénztárgép kötelező alkalmazása alól** abban az esetben, ha az adóalany szociális vagy egészségügyi helyzete miatt a pénztárgép alkalmazása rá nagy terhet róna, illetve akkor, ha az adóalany gazdasági tevékenységének természete, illetve tevékenysége végzésének egyéb körülményei miatt a nyugta adása pénztárgép alkalmazásával nem oldható meg, vagy csak aránytalanul nagy megterheléssel lenne megoldható.⁹⁴

4.3. A nyugta adattartalma

A nyugtának legalább a következő adatokat kell tartalmaznia:

- a nyugta kibocsátásának kelte;
- a nyugta sorszáma, amely azt kétséget kizáróan azonosítja;
- a nyugta kibocsátójának adószáma, valamint a neve és címe;
- a termék értékesítésének, szolgáltatás nyújtásának adót is tartalmazó ellenértéke.⁹⁵

5. Egyes különös adózási módok alkalmazása esetén figyelembe veendő számlázási szabályok

5.1. Alanyi adómentesség

Az alanyi adómentes adóalanyt alanyi adómentes minőségében (is) az általános szabályok szerint számlaadási kötelezettség terheli. Alanyi adómentes minőségében, e kötelezettségének kizárólag olyan számlával tehet eleget, amelyben áthárított adóösszeg, adómérték illetőleg az adó tartalom meghatározására alkalmas százalékérték nem szerepel.⁹⁶ [Célszerű a számlában az adóalany alanyi adómentességére való utalást szerepeltetni.]

Az előzőek mellett figyelemmel kell lenni arra is, hogy az Áfa tv. XIII. fejezetének előírásai alapján az alanyi adómentes adóalany nem jár el minden ügyletében alanyi adómentes minőségében.⁹⁷ Az alanyi adómentes adóalanyt az azon ügyletei tekintetében, melyeket az Áfa tv. XIII. fejezetében foglaltakból következően nem alanyi adómentes minőségében teljesít, az Áfa tv. számlázásra vonatkozó általános szabályait kell alkalmaznia.

5.2. Pénzforgalmi elszámolás

Az olyan adóalanyt, aki/amely az Áfa tv. XIII/A. fejezete szerinti pénzforgalmi elszámolást választotta, fel kell tüntetnie a „pénzforgalmi elszámolás” kifejezést az olyan számláján, amelyet a pénzforgalmi elszámolás időszakában (belföldön) teljesített, pénzforgalmi elszámolás alá tartozó termékértékesítéséről, szolgáltatásnyújtásáról bocsát ki⁹⁸. Ha a pénzforgalmi elszámolást választó adóalanyt az adott termékértékesítésére, szolgáltatásnyújtására nem vonatkozik a pénzforgalmi elszámolás (pl. adómentes Közösségen

⁹⁴24/1995. (XI. 22.) PM rendelet 3. § (2) bekezdés.

⁹⁵Áfa tv. 173. §.

⁹⁶Áfa tv. 197. § (2) bekezdés c.) pont.

⁹⁷Áfa tv. 193. §.

⁹⁸ Áfa tv. 169. § h) pontja

belüli termékértékesítés, Áfa tv. 10. § a) pont hatálya alá tartozó ügylet, fordítottan adózó ügylet), a számlában nem kell a „pénzforgalmi elszámolás” kifejezést szerepeltetni még akkor sem, ha az a pénzforgalmi elszámolás időszakában teljesül.

5.3. Mezőgazdasági tevékenység

5.3.1. A különleges jogállású adóalany számlázása

Az olyan adóalany aki/amely a mezőgazdasági tevékenységére az Áfa tv. XIV. fejezetének előírásait alkalmazza, **az Áfa tv. általános szabályai szerint kötelezett számla, illetve nyugta kibocsátására.**

Mentesül a számlaadási kötelezettség alól az olyan ügylete tekintetében, amely után kompenzációs felárra jogosult [vagyis az ügylet megfelel az Áfa tv. 198. § (1) bekezdés a)-b) pontjaiban foglaltaknak és a termék vevője, szolgáltatás igénybevevője olyan adóalany, aki nem különleges jogállású mezőgazdasági tevékenységet folytató adóalany], és a termék vevője, szolgáltatás igénybevevője által kiállított felvásárlási okirat egy példányával rendelkezik.⁹⁹

A kompenzációs felárra jogosító ügylete tekintetében sem mentesül azonban a számlaadási kötelezettség alól az adóalany, **ha** a felé kompenzációs felár fizetésére köteles belföldi adóalany az ügyletről nem bocsát ki felvásárlási okiratot, vagy harmadik országbeli, illetve a Közösség más tagállamában nyilvántartásba vett adóalanyként kell felé kompenzációs felárat fizetnie.¹⁰⁰ A mezőgazdasági tevékenységet folytató, különleges jogállású adóalanyként ezekről **a** kompenzációs felár ügyleteiről olyan számlát kell kibocsátania, amelyben adóalap helyett a kompenzációs felár alapját, adómérték helyett a kompenzációs felár mértékét, áthárított adó helyett az áthárított kompenzációs felárat kell szerepeltetnie.¹⁰¹

5.3.2. A felvásárlási okirat

A mezőgazdasági tevékenységet folytató, különleges jogállású adóalanytól az Áfa tv. mellékletében¹⁰² **meghatározott** saját előállítású, feldolgozású **terméket vásárló, szolgáltatást igénybevevő** – nem különleges jogállású – belföldön nyilvántartásba vett **adóalanyt felvásárlási okirat kibocsátási kötelezettség terheli.** A felvásárlási okirat kiállítása révén a mezőgazdasági tevékenységet végző különleges jogállású adóalany mentesül a számlaadási kötelezettség alól.¹⁰³

A felvásárlási okirat **kötelező adattartalma** a következő:

- a felvásárlási okirat kibocsátásának kelte;
- a felvásárlási okirat sorszáma, amely azt kétséget kizáróan azonosítja;
- a termék értékesítőjének, szolgáltatásnyújtójának, valamint a termék beszerzőjének, szolgáltatás igénybevevőjének neve, címe és adószáma;
- az értékesített termék megnevezése, és az annak jelölésére legalább az Áfa tv-ben alkalmazott vámtarifaszám., továbbá mennyisége, illetőleg a nyújtott szolgáltatás megnevezése, továbbá mennyisége, feltéve, hogy az természetes mértékegységben kifejezhető;
- a teljesítés időpontja, ha az eltér a felvásárlási okirat kibocsátásának keltétől;

⁹⁹Áfa tv. 202. § (2) bekezdés a.) pont

¹⁰⁰ Áfa tv. 202. § (2) bekezdés b) pont

¹⁰¹ Áfa tv. 202. § (2) bekezdés b.) pont.

¹⁰² Áfa tv. 6. és 7. számú mellékletei.

¹⁰³ Áfa tv. 202. § (2) bekezdés a) pont.

- a kompenzációs felár alapja, továbbá az értékesített termék kompenzációs felár nélküli egységára, illetőleg a nyújtott szolgáltatás kompenzációs felár nélküli egységára, ha az természetes mértékegységben kifejezhető, valamint az alkalmazott árengedmény, feltéve, hogy azt az egységár nem tartalmazza;
- az alkalmazott kompenzációs felár mértéke;
- a kompenzációs felár összege;
- a termék értékesítőjének, szolgáltatás nyújtójának, valamint a termék beszerzőjének, szolgáltatás igénybevevőjének aláírása.¹⁰⁴

A felvásárlási okirat kibocsátási kötelezettséget kizárólag a termék beszerzője, szolgáltatás igénybevevője teljesítheti; az ilyen ügyletről gyűjtő felvásárlási jegy nem bocsátható ki, és a bizonylat egyszerűsített adattartalommal nem bocsátható ki.¹⁰⁵ A felvásárlási okirattal kapcsolatos, az Áfa tv. XIV. fejezetében nem szabályozott kérdésekben az Áfa tv-nek a számlázásra vonatkozó rendelkezéseit kell alkalmazni.¹⁰⁶

5.4. Használt ingóság, műalkotás viszonteladói értékesítése

Az Áfa tv. XVI. fejezet 2. alfejezete szerinti különös adózási mód alá tartozó termékértékesítésről (illetve az annak ellenértékébe beszámító előlegről) kibocsátott számlában áthárított adóösszeg, adómérték illetőleg az adó tartalom meghatározására alkalmas százalékérték nem szerepeltethető.¹⁰⁷ Az ilyen ügyletről kibocsátott számlában a „különbözet szerinti szabályozás – használt cikkek” vagy a „különbözet szerinti szabályozás – műalkotások” vagy a „különbözet szerinti szabályozás – gyűjteménydarabok és régiségek” kifejezés szerepeltetendő.

Nemzeti Adó- és Vámhivatal

¹⁰⁴ Áfa tv. 202. § (3) bekezdés.

¹⁰⁵ Áfa tv. 202. § (4) bekezdés.

¹⁰⁶ Áfa tv. 202. § (4) bekezdés.

¹⁰⁷ Áfa tv. 222. § (1) bekezdés b) pont